

**DR. KIRÁLY CSABA
A MAGYAR ÖRÖKSÉG DÍJAS APAGYI MÁRIA ÉS LANTOS
FERENC LAUDÁCIÓJA¹**

Apagyi Mária és Király Csaba laudátor

Ezen laudáció Lantos Ferenc és Apagyi Mária házaspár részére odaítélt Magyar Örökség Díj átadása alkalmából született.

Lantos Ferenc (1929–2014) Kossuth-díjas akadémikus – aki sajnos már nincs közöttünk –, festő-, grafikus- és képzőművész, művészpédagógus alkotóként és iskolateremtő pedagógusként egyaránt maradandót alkotott. Konok kitartással járta a maga útját, sokszor viharos társadalmi ellenszélben, maga körül konfliktusokat is felidézve tevékenykedett, mint táblakép-festő, egyedi, valamint sokszorosított grafikák, köztéri zománcfrízek alkotója, porcelán dísz tárgyak tervezője, mint mindig újat kereső kísérletező művész, mint a didaktikai módszerek kimunkálója, és mint az egymást követő generációk szellemiségének alapozója, útnak indítója. Számos szakmai kiadvány, könyv szerzője. Kiváló munkásságáért 1965 és 2010 között 11 díjjal jutalmazták. Ebből felsorolva néhány, a teljesség igénye nélkül: *Kossuth-díj*, *Munkácsy Mihály-díj*, *Magyar Köztársaság Kiváló Művésze*, *Pécs Város Díszpolgára*.

¹ Dr. Király Csaba, zongora- orgonaművész, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar egyetemi tanárának laudációja 2023. szeptember 23-án a RÁDAY HÁZ Dísztermében a 106. Magyar Örökség Díj átadó ünnepégen hangzott el.

Apagyi Mária zongora- és oboatanár, okleveles zongoraművész, az integrált művészeti munka jeles pedagógusegyénisége. Értékteremtő munkásságát szintén 11 díjjal ismerték el. Néhány, a teljesség nélkül: *Weiner Leó-díj*, *Apáczai Csere János-díj*, Magyar Művészeti Akadémiától *kitüntetés* kiemelkedő zenepedagógiai, tevékenységért, majd később ugyanez az elismerés művészetpedagógiai kutatótevékenységért. Nevéhez fűződik a zeneiskolai *Improvizáció tantárgy* 12 évfolyamra szóló országos tantervének kidolgozása. Fő életműve a 2004-ben megírt hatkötetes „Zongoráalom” című zongoraiskolája,

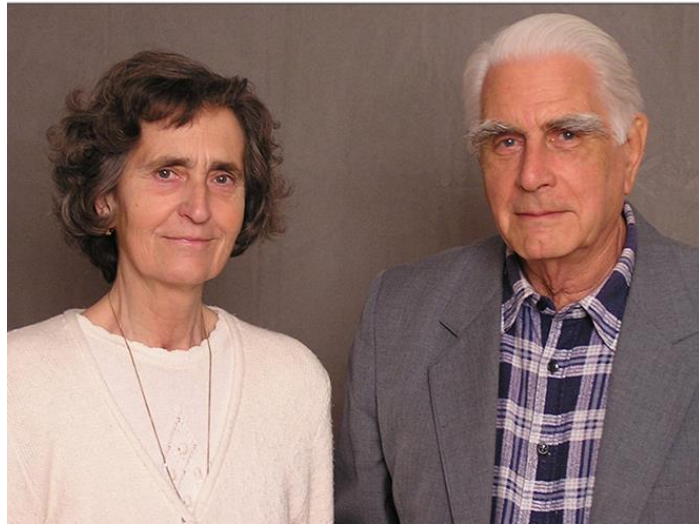
kottakönyve, és az ahhoz kapcsolódó kiegészítő kiadvány. Számos írás jelent meg interdiszciplináris művészeti oktató-nevelő munkájáról. Zongoraművésztanárként mesterkurzusokat tartott, zongorát, illetve hangszeres improvizációt tanított a Komlói Erkel Ferenc Zeneiskolában, a Pécsi Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskolában, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetemen, valamint a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Karán. Célkitűzése, hogy a *Hangszeres improvizáció* tantárgy hozzájáruljon az interpretációs készség kreatív fejlődéséhez, az improvizáció és a komponálás különböző stílusú lehetőségeivel segítse a zene művészi megfogalmazásait, a zenei nyelv anyanyelvi szintű használatát. Az általa létre hozott *Zenei analógiák* és *Komplex Művészeti Nevelés* tantárgyak az integrált művészeti nevelés szemléletének kialakítását, és a közös alapelvek szerinti vizsgálódás módszereinek, valamint ezeknek a tanításban hasznosítható lehetőségeit szolgálják.

Apagyi Mária és dr. Lantos Ferenc (1986)
(pecs2010.blog.hu)

Apagyi Mária és Lantos Ferenc 1968-ban, találkozásukkor azonnal letették a kapcsolatokban való gondolkodás alapjait. Lantos, a zenészek gyakorlását megkönnyítő rajzi feladatokat javasolt, melyek valamilyen vonatkozásban összefüggnek a tanulásban soron lévő zenei művekkel. Évtizedek alatt lépésről-lépésre közösen kidolgozták azt a művészeti rendszert, mely meghatározta az általuk 1985-ben létrehozott Pécsi Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskolát. Itt egy olyan művészetoktatási munka indult el, mely az interdiszciplináris összefüggésekre építve nyelvként kezeli a zenét és a képzőművészetet. A természet, a művészeti ágak és a tudományok közti kapcsolatok felfedezése mindenkit megerősít abban, hogy saját szakterülete a „világ egész” része és nem egy különálló dolog. Ha a gyerekek rájönnek arra, hogy például a soron lévő problémák nem csak „zeneiek”, hanem egyetemesekek, melyek a zenében sajátos sűrítés formájában fogalmazódnak meg, akkor a zene fontosabb lesz számukra és a zenetanuláshoz szükséges rendszeres gyakorlás értékét és fontosságát is jobban felfogják, s ez már nagy örömet jelent számukra. Mária és Ferenc meggyőződése szerint „A kiindulás a természet építkező logikájából és a szakmai alapismeretekből történik. Fontosnak tartják a természet működésének, a működés logikájának a megértését, legalább is szemléleti szinten. A tanárnak törekednie kell arra, hogy közben tartsa az interdiszciplináris területeket, hogy a mélyben rejlő kapcsolatokra tudja építeni a tananyagot. Nem arra kell hangsúlyt fektetnie, hogy a saját tantárgyát önmagában ismertesse, és sajátíttassa el, hanem más területekkel összhangban, a közös alapokra építve. Ez a megközelítésmód más és más szakmai hangsúlyokat eredményez, mely a váratlan, új körülményekhez is érzékenyen tud alkalmazkodni.” A másik lényeges kérdés a

kreativitás, ami a különböző területekre egyaránt jellemző. Lantos szerint „Minden művészeti ágnek sajátos nyelve van, amelyek alapjai megegyeznek, de sajátosságukban különböznek.” „A taníthatóság érdekében tisztázni kell a művészeti nyelvek sajátos alapjait és ezek rendszerét, vagyis a sajátos szókincseket és a nyelvtani rendszereket, mert ezek taníthatók csak!”

Apagyi Mária és dr. Lantos Ferenc
(apagyi-lantos.hu)

Elmondható, hogy Apagyi Mária és Lantos Ferenc művészeti oktatás-nevelés terén kifejtett munkája felbecsülhetetlen értékű, amely hozzájárul az interdiszciplináris kreatív gondolkodás gyakorlati alkalmazásának módszertani megismeréséhez, amely szintén hozzájárul a pozitív gondolkodású emberré válás, majd a hivatásvállalás morális alapjainak megteremtéséhez.

Apagyi Mária és dr. Király Csaba
(Király Csaba orgona- zongoraművész nemzetközi mesterkurzusa,
PIANO MASTERCLASS, Budapest, 1999)
(apagyi-lantos.hu)

Jómagam, mint egykori diák, aktív részese lehettem művészeti nevelésüknek, mely megteremtette későbbi pályafutásom sikereinek erkölcsi és szakmai alapjait. Így élő koronatanújaként élhettem, és élhetem át munkásságuk gyümölcsöző eredményeit, hacsak a többszáz előadásra, rendezvényre, táborra, továbbképzésre gondolok, melyeken gyerekként vettem részt. Manapság ebből az életszemléletből táplálkozva, immáron felnőtt pedagógusként, előadóművészként adhatom át mindazt a tudást, amit tőlük kaptam.

A Magyar Örökség-Díjhoz szívből gratulálok!

Dr. Király Csaba, Liszt Ferenc-díjas zongora-és orgonaművész,
a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar, egyetemi tanára

A díjátadó után: dr. Solymosi -Tari Emőke, Apagyai Mária és dr. Király Csaba

„Megtisztelő volt számomra, hogy a Magyar Örökség díj bírálóbizottsága nevében én adhattam át a díjat Apagyai Máriának! A gyönyörű laudációt az iskolaalapító művészházaspár tanítványa, Király Csaba zongoraművész mondta el. Szívből gratulálok még egyszer, és sokunk nevében kívánok jó egészséget, munkakedvet, sok-sok örömet! (2023. szeptember 23.)”

(Dr. Solymosi-Tari Emőke)

FÜGGELÉK:

Apagyi Mária - Három kompozíció (12:00)

Apagyi Mária zongorázik (3:04)

Lantos Ferenc 80éves, kiállításmegnyitó Apagyi Mária zongorázik, (Pécsi Galéria 2021. 09.02.)

Apagyi Mária - zenetanár, zongoraművész (18:24)

Interjú Apagyi Máriával.

A 2012 évben forgatott filmje utáni időszakban 2014-ben Apáczai Csere János díjban részesítették, valamint 2016 évben Címzetes egyetemi docensi címet kapott a Pécsi Tudományegyetemen. A Magyar Művészeti Akadémia a kiemelkedő zenepedagógiai tevékenységéért 2016 valamint 2018 évben tüntette ki. Az Artisjus Zenei Alapítvány díját 2019 nyerte el.

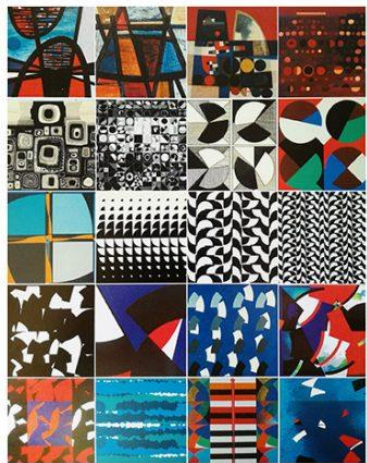
Lantos Ferenc (53:00)

Az egység felé.

Lantos Ferenc festőművész portréja.

Tóth Péter Pál dokumentumfilmje.

A film a Magyar Művészeti Akadémia megbízásából készült

LANTOS 90

*"A művészet segít felismerni, hogy mi a teendőnk a világban."
/Lantos Ferenc/*

Tisztelettel meghívjuk a
Martyn Ferenc Művészeti Iskola megemlékezésére,
Lantos Ferenc festőművész születésének

90.

évfordulója alkalmából.

Lantos Ferenc - Keletkezés, 1959

2019. február 26., 17.00 óra
Pécs, Király utca 19. Lantos Ferenc állandó kiállítása

Apagyi Mária mutatta be dr. Lantos Ferenc művészetét

Lantos 90 megemlékezés, 2019 (1:26:44)

A Martyn Ferenc Művészeti Iskola megemlékezése dr. Lantos Ferenc festőművész születésének 90. évfordulója alkalmából (Pécs, 2019. február 26.)

A Vasváry Ház Lantos 90 videó tartalomjegyzéke időpont megjelölésekkel:

1. 0:00:00 A Pécsi Martyn Ferenc Művészeti Iskola tanárainak közös improvizációja. (Apagyi Mária, Verasztó Ervin, Rónaszéki Mónika, Oláh Géza, Szalai Klára / zongora, Vörösné Udvardy Gizella / oboa, Dömösi Tamás, Fodor Egle Anita / fuvola, Barta László / gitár)
2. 0:02:35 Rónaszéki Mónika, zene-művésztanár, a Martyn Ferenc Művészeti Iskola igazgatójának köszöntője
3. 0:07:10 Apagyi Mária zongora-művésztanár emlékezése
4. 0:27:27 Apagyi Mária zongorázik. Lantos: Zongoraszonáta (Apagyi Máriának, 1970)
5. 0:34:24 Pásztor Mátyás (8 éves, 3. oszt., Apagyi Mária tanítványa): Születésnap improvizáció
6. 0:37:33 Lantos Éva képzőművész tanár: Gondolatok a természeti összefüggésekről és analógiákról
7. 0:50:57 Mosonyi Tamás szobrász, képzőművész tanár: Előadás tanítványainak munkáiról
8. 0:56:10 Fodor Egle Anita / Lantos tanítványa / képzőművész tanár: Rácsszerkezetekre épülő gyermekmunkák
9. 1:00:53 Szalai Klára zene-művésztanár tanítványa, Juhász Liza (10 éves) és édesanyja Kígyós Borbála /Lantos tanítványa/ képzőművész rajzi analógiái

- J. S. Bach Andante (F-dúr) BWV 131 című művéhez, Horváth Bendegúz (12 éves, 4. oszt.) Johann Sebastian Bach h-moll kétszólamú invenció
- 10.** 1:03:42 Rónaszéki Mónika tanítványa, Radák Samu János (9 éves 2. oszt.) Bartók Gyermekeknek I. Párnatánc – improvizáció a mű hangkészletével és szerkezeti felépítésének néhány megfigyelt szempontjával
- 11.** 1:06:47 Rónaszéki Mónika Lantos Ferenc Tettye című festménye nyomán: Tettyei Séta – improvizáció
- 12.** 1.10:18 Barta László zene-művésztanár Ostinato Lantosra emlékezve – saját kompozíció
- 13.** 1.16:45 Verasztó Ervin zene- művésztanár és tanítványa Dobosi Barnabás (11 éves 3. oszt.) Chopin: F-dúr mazurka, op. 68, No.3. A Chopin műhöz és Lantos Keletkezés című képéhez kapcsolódó négykezes improvizáció
- 14.** 1.20:40 Oláh Géza tanítványa, Péntek Virág (13 éves, 5. oszt.): Ljadov: f-moll mazurka op. 57, No.3
- 15.** 1.24:48 Oláh Géza zongoratanár, kamaraművész, Lantos Ferenc Szigligeti öböl című festménye nyomán készült kompozíció

Apagyi Mária
(pecsma.hu képei)

MEGHÍVÓ

„KAPCSOLATOK”

Apagyai Mária
zongoraművész
koncertje

Dr. Lantos Ferenc
képzőművész képeinek
zenei analógiái

Dr. Lantos Ferenc: Róma című festménye

BALATONBERÉNY MŰVELŐDÉSI HÁZ
2023. augusztus 4. péntek este fél nyolc

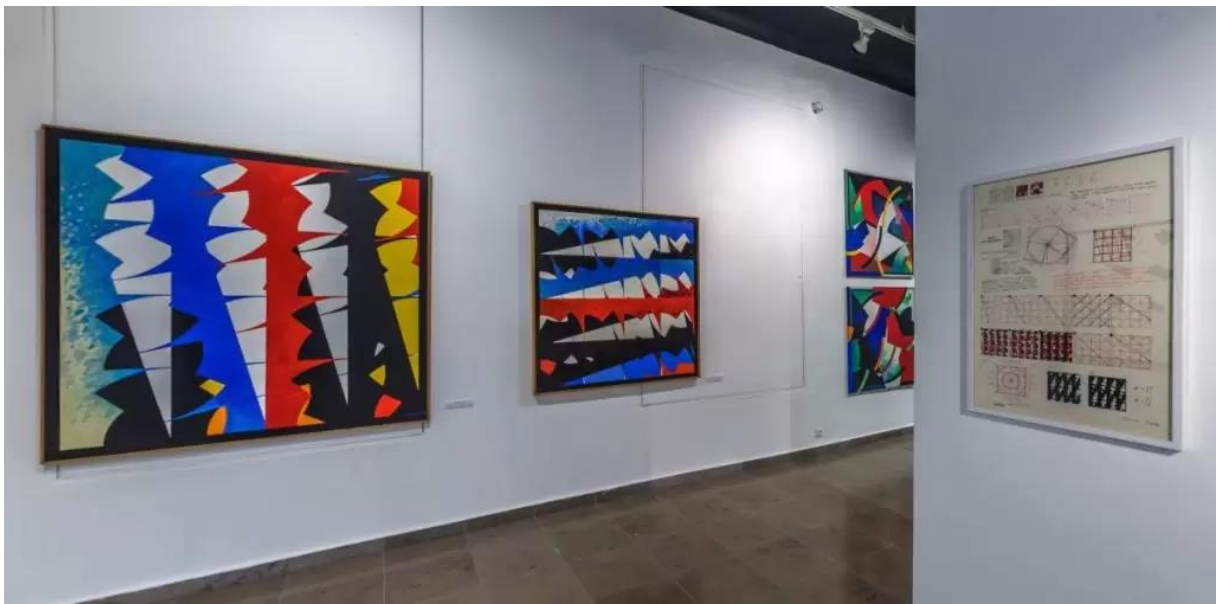
MŰSOR:

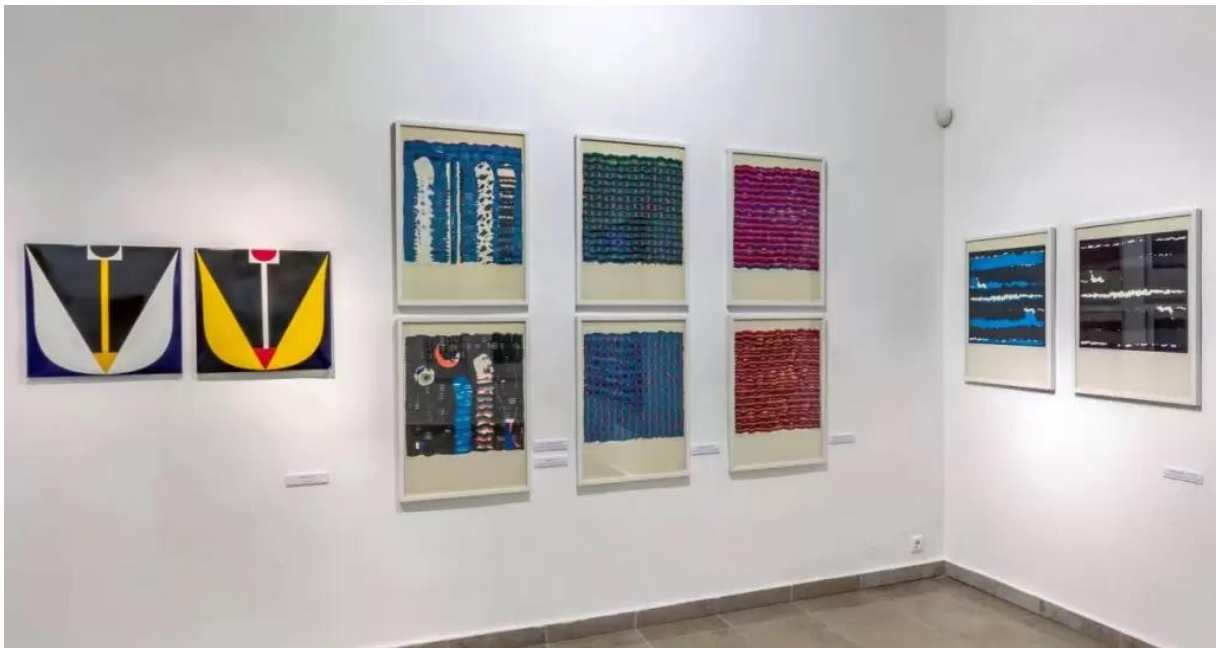
001. Lantos Ferenc: Hommage a' Olivier Messiaen 1998, akril, vászon 100x100 cm
AM: Hommage a' Olivier Messiaen – megtervezett improvizáció
002. Lantos Ferenc: Vízparti jel 1987, olaj, vászon, 120x120 cm
J.S. Bach: Vater unser im Himmelreich BWV 683
003. Lantos Ferenc: Kompozíció 1966, tempera, 50x50 cm
Liszt Ferenc: VI. Magyar Rapszódia
004. Lantos Ferenc: Hommage a' J.S.Bach 2004, akril, vászon, 100x100 cm
AM: Hommage a' J.S. Bach
005. Lantos Ferenc: A Balaton arcai 2012, olaj, farost, 64x64 cm (átfestett kép)
AM: Improvizáció barokk vázra
006. Lantos Ferenc: Hommage a' J.S.Bach, 1998, akril, vászon, 100x100 cm
J.S. Bach: Concerto I. tétel BWV 984 (átírat)
007. Lantos Ferenc: Balaton, akril, farost 30x40cm
AM: A lélek hangjai - megtervezett improvizáció
008. Lantos Ferenc: Független 2007, akril, farost, 40x30 m
Fr. Chopin: Prelude 1.
009. Lantos Ferenc: Martyn emlékére 1.2.3. 1988, akril, vászon, 110x140 cm
Fr. Chopin: Fantaisie-Impromptu
010. Lantos Ferenc: Zongoraszonáta 1970
AM: Megtervezett improvizáció
011. Lantos Ferenc: Ritmus 2000, fénymásolat 30x30 cm
AM: Forgás - megtervezett improvizáció
012. Lantos Ferenc: Létra Föld és Ég között, 2011, akril, vászon, 70x100
AM: Létra Föld és Ég között - megtervezett improvizáció

Nem tévedtem, amikor arra gondoltam, hogy egy vizuális megjelenítéssel mennyire látványosabbá, értelmezhetőbbé lehetne tenni Apagyai Mária zongoraművész koncertjét. Ugyanis megismerhettük Lantos Ferenc képzőművész képeinek zenei hasonmását, a képek vetítéséhez egy-egy zenei szám kapcsolódott. Apagyai, tanárként minden zongorajátéka előtt ismertetőt tartott mind a festmény, mint a kapcsolódó zene vonatkozásában. A számok között éppúgy, mint az előadás végén nagy ovációval köszönte meg a szépszájú közönség a nem mindennapi komolyzenei produkciót. Balatonberényt most kulturális fővárosnak is képzelhettük... Megannyi gratuláció között a polgármester kiemelte Apagyai közösségi ember tulajdonságait. A pécsi Martyn Ferenc Művészeti Szabadiskolát, alapításakor együttműködő Árvai Attila (hegedű) és Árvaine Rúzsás Ágnes (zongora), valamint a jelenlegi iskolát Oláh Géza ig. h. képviselték...a Lantos munkákat népszerűsítő Zsdral Galériát pedig Zsdral Márkó. **Gratulálunk!** *Gulyás Zoltán* (Facebook)

**PÉCS ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSSAL TISZTELEG LANTOS FERENC
ÉLETMŰVE ELŐTT**

Fotók: Füzi István/JPM